

Geliş Tarihi: 05.10.2021 Kabul Tarihi: 06.11.2021 Entry Date: 05.10.2021 Accepted: 06.11.2021 Bu makaleyi alıntılanmak için/ To cite: KAYA, Berk (2021). “Tahir Alangu: Türkiye Folkloru El Kitabı, Hazırlayan: İsmail Görkem”, *Uluslararası Halkbilimi Araştırmaları Dergisi*, S.7, s. 254-269.

Kitap Tanıtımı

Tahir Alangu: Türkiye Folkloru El Kitabı, Hazırlayan: İsmail Görkem. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 1. Baskı, 2020, ISBN: 978-975-08-4662-5, 936 sayfa.

Berk KAYA*

Kültür bilimci, halkbilimi araştırmacısı, çevirmen ve edebiyat tarihçisi Tahir Alangu'nun öğrencilik ve öğretmenlik yıllarından itibaren bir araya getirdiği ders notlarından oluşan ve öldükten on yıl sonra (1983) yayımlanan *Türkiye Folkloru El Kitabı* ile birlikte 35 yıllık kültür bilimi ve folklor çalışma serüveni, İsmail Görkem tarafından uzun ve meşakkatli bir çalışma sonucunda *Türkiye Folkloru El Kitabı* adıyla bir araya getirilmiştir. Görkem'in önsözünde on dört yıllık bir çalışma ile bir bütün hâline getirdiğini belirttiği bu eser Türkiye folkloru için temel eserlerden biridir.

Türk halkbilimi çalışmalarının başlangıç noktasından itibaren büyük bir eksiği kapatacağına inandığımız bu kapsamlı külliyat “giriş” ve “dizin” ile birlikte toplam on beş ana bölümden oluşmaktadır. Halkbiliminin teorik ve saha alanındaki birçok noktasına değinen Alangu'nun bu eseri o dönem için üzerinde durulmayan pek çok konuya Türk folklorunun eleştirmeni Alangu'nun gözüyle yeniden bakmamıza yardımcı oluyor. Eser Alangu'nun hayatı ve çalışmalarına dair İsmail Görkem'in daha önce yayımlanmış makalelerinden ve Mahir Şaul'un Alangu'nun ölümünün ardından yayımladığı bir yazıdan oluşan “Sunuş” bölümü, “I- Kalevala: Finlerin Kahramanlık Destanı”, “II- Masal Araştırmaları Sahasına Toplu Bir Bakış ve Türk Halk Masallarının İç Yapısı İle Kahramanları Üzerine Bir Deneme”, “III- Çalgılı Kahvelerdeki Külhanbeyi Edebiyatı ve Numuneleri”, “IV- Folkloru Giriş”, “V- Türkiye Folkloru El Kitabı Notları”, “VI-Halk Mitolojisi”, “VII- Halk Destanları”, “VIII- Halk Masalları”, “IX- Halk Tiyatrosu”, “X- Folklor ve Halk Edebiyatı”, “XI- Balkan Folkloru”,

* Giresun Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Türk Dili ve Edebiyatı Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Öğrencisi, berkaya.28@hotmail.com, ORCID ID: 0000-0002-7443-6910.

“XII- Rapor-Söyleşi- Açık Oturum” ve “XIII- Halkevleri Mecmuaları (Tenkit ve Tahlilleri)” ile birlikte “XIV- Özel Adlar Dizini” bölümlerinden oluşmaktadır.

Eserin “giriş” olarak adlandırabileceğimiz bölümü ‘Sunuş Yerine: Kültür Bilimci Tahir Alangu ve Folklor Çalışmaları (İsmail Görkem)’, ‘Tahir Alangu’nun Folklor Anlayışı (İsmail Görkem)’, ‘Tahir Alangu’nun Balkan Folkloru Çalışmaları (İsmail Görkem)’, ‘Tahir Alangu’nun Ardından (Mahir Şaul)’ adlı dört alt başlıktan oluşmaktadır. Eserin girişinde yer alan bu bölümde kültür bilimci Alangu’nun hayat öyküsünden yola çıkarak folklorla ilk tanışmasından, folklor üzerine kendini geliştirme süreçlerinden ve özellikle üniversite öğrencilik yıllarında başladığı, vefatına kadar süren folklor çalışmalarıyla birlikte folklorla ilgili eserlerinden bahsedilmiş ayrıca ailesi ve arkadaşlarının gözünden Alangu ile olan hatıralarına yer verilmiştir. Dördüncü alt başlıkta yer alan ‘Tahir Alangu’nun Ardından’ kısmında antropolog Mahir Şaul’un Alangu’nun ölümünden sonra bir dost vefasıyla kaleme aldığı *Yeni Ortam*’ da 29 Haziran 1973 tarihinde yayımlanan gazete yazısı yer almaktadır.

“Kalevala: Finlerin Kahramanlık Destanı” adlı birinci bölüm ‘Dünya Milletleri Halk Destanları Serisi İçin Önsöz’, ‘Kalevala: Finlerin Kahramanlık Destanı’, ‘Kalevala’ adında üç alt başlıktan oluşmaktadır. Bu bölüm, Tahir Alangu’nun milli destanlar adıyla çıkaracağını belirttiği seriye Fin destanı *Kalevala*’yı 1945 yılında yayımlamasıyla ortaya çıkmıştır. Alangu’nun Marmara Basımevinden 1945 yılında çıkan *Kalevala Finlerin Kahramanlık Destanı* adlı eserinden alınan bu bölüm yazarın kısa bir önsözyle başlar. Bu önsözde Alangu milletlerin halk terbiyesi hareketlerinden büyük faydalar gördüğünü, bu noktada Finlerin siyasi ve kültürel esaretlerinden bir destanın yardımıyla kurtulduklarını belirtmiş ve halk destanı çalışmalarını daha da geliştireceğinden bahsetmiştir. Fakat Alangu’nun bu serinin devamını getiremediğini üzüntüyle belirtiyoruz. Devamında yer alan ‘I- Kalevala: Finlerin Kahramanlık Destanı’ adlı bölümde Alangu *Kalevala Destanı*’nın şekil ve içerik özellikleri ile birlikte bu çalışma sırasında kullandığı kaynak ve yöntemlerden bahseder. ‘II- Kalevala’ adlı bölümde ise *Kalevala Destanı*’nın tam metnine Türkçe olarak yer verilmiştir. Bölümün sonunda yer alan ‘Lügatçe’ başlığı altında ikinci bölümdeki metinde geçen Fin dilinde yer alan bazı kelimelerin Türkçe karşılığına yer verilmiş, ‘Türk Matbuatında Finlandiya’ alt başlığında o döneme kadar Fin dili, edebiyatı ve tarihi üzerine yapılan çalışmaların künyesi verilmiştir.

“Masal Araştırmaları Sahasına Toplu Bir Bakış ve Türk Halk Masallarının İç Yapısı ile Kahramanları Üzerine Bir Deneme” adlı ikinci bölüm ‘Kısaltmalar’, ‘Önsöz’, ‘A. Masallara Ait Meseleler’, ‘B. Türk Halk Masallarının İç Yapısı Üzerine Bir Deneme’ ve ‘C. Türk Halk

Masallarının Kahramanları' adında beş alt başlıktan oluşmaktadır. Alangu'nun külliyyatının en geniş bölümlerinden biri olan bu bölümde yer alan üç alt başlık kendi içinde alt başlıklarla ayrılmıştır.

Bu bölüm Tahir Alangu'nun 1942-1943 eğitim- öğretim döneminde İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünde bitirme tezi olarak hazırladığı çalışmasından ibarettir. Masallar üzerine oldukça kapsamlı olarak hazırlanan bu çalışma Tahir Alangu'nun halkbilimine olan alakasının da geliştiği bir noktadır. 'Masallara Ait Meseleler' alt başlığında dünyada ve Türkiye'de folklorun tarihçesi, o dönemde yapılmış masal araştırmalarının mahiyeti, masalların ortaya çıkışı ve yayılmaları üzerine teoriler ve yöntemler ele alınmış, masal kelimesinin etimolojisi üzerinde durulmuş, Anadolu ve Türk sahasında masalın yerinden bahsedilmiştir. Halk edebiyatında basit formlar olarak adlandırılan lejand, efsane, mit, muamma ve masal gibi türler üzerine farklı görüşlerden alıntılar yapılmıştır. Alangu'nun bitirme ödevini yazdığı dönemde halk edebiyatında türler üzerine tartışmalar oldukça yenidir. Halk masallarının içerik ve şekil özellikleri hakkında bilgiler verildikten sonra 'VII- Türk Halk Masallarının Bibliyografyası' adlı alt bölümde oldukça geniş bir mukayeseli bibliyografya çalışmasına yer verilmiştir. Bu bibliyografya coğrafi, tarihî ve kültürel etkileşim ve soy alakası yönleriyle tasnif edilmiştir. 'VIII- Türk Halk Masallarının Ravileri Hakkında' bölümünde masal anlatıcılığı üzerinde durulmuş özellikle Türkiye'deki masal çalışmalarında masal anlatıcılarının değersiz görülmesinin altı çizilmiştir. 'IX- Türk Halk Masallarını Toplama ve Tanzim Prensipleri' bölümünde Anadolu Türkleri ve Rumeli muhaceret mintikalarında halk menkulatı toplamaları yapacak kimselerin ne şekilde hareket etmeleri ve halk masallarının sosyal hayattaki yerinden bahsedilmiştir. 'X- Halk Edebiyatı Yoluyla Edebiyatımızın Tahris ve Tezhibi' adlı bölümde yazar halk edebiyatının ve halkbilimi ürünlerinin millî bir edebiyat oluşturmada en önemli aktör olacağını yönünde görüşlerini mukayeseli bir şekilde aktarmıştır. 'XI- Masalların Terbiyevi Değeri' adlı bölümde masalların çocuklar üzerindeki eğitsel ve terbiye edici yönlerinin pedagojik ve psikolojik açıdan bir değerlendirmesi yapılmıştır. 'B- Türk Halk Masallarının İç Yapısı Üzerine Bir Deneme' adlı ana bölümde Türk masallarının ilk formel incelemesi Alangu tarafından yapılmıştır. Masallar üzerine başlangıç çalışması olarak nitelendirdiği bu bölümde Alangu en müsait vaziyette bulunan formel şekilleri seçmiştir. 'C- Türk Halk Masallarının Kahramanları' adlı son alt bölümde masalların ideal kahramanları yaşları ve dış görünüşleri, isimleri, sosyal muhiti ve meslekleri, akrabalık vaziyetleri ve aile münasebetleri, izdivaç talebi ve evlenme, karakter ve müstakil hatları, bilgi ve el hünnerleri ve ruhi meyilleri başlıkları

altında incelenmiş ve sınıflandırılmıştır. ‘İkinci Derecede Kahramanlar’ adlı alt başlıkta Türk masallarının merkezinde bulunan kahramanların etrafında yer alan ikinci derece kahraman tipi üç farklı kategoride sınıflandırılmış ve incelenmiştir.

Türkiye Folkloru Külliyyatı’nın en geniş bölümlerinden biri olarak değerlendirdiğimiz bu bölüm masal çalışmalarının sistem ve metodik olarak ele alınması açısından oldukça önemlidir. Zira Alangu bu bölümde yer alan bazı noktalarda masal üzerine yapılan çalışmaların yetersizliği ve metodik yönden zayıflığından şikâyetini dile getirmiştir. O yıllarda dünyada halkbilimi çalışmaları oturmuş ve sistemli bir yönde ilerlemekteyken Türkiye’de maalesef türler üzerine tartışmalar devam etmektedir. Bu noktada eksikleri ve kusurlarıyla birlikte Tahir Alangu’nun masal çalışmalarının Türk folkloru ve masal çalışmaları açısından ehemmiyetli bir başlangıç olduğunu kabul edebiliriz.¹

“Çalgılı Kahvelerdeki Külhanbeyi Edebiyatı ve Numuneleri” adlı üçüncü bölüm ‘Vorbemerkung’, ‘Sunuş’, ‘Önsöz’, ‘Şimdiye Kadar Yapılan Çalışmalar’, ‘Burada Neşredilen Maniler’ ve ‘Destan ve Manilerin Dili’ adlı altı alt başlıktan oluşmaktadır. Bu bölümdeki yazılar *İstanbul Yazıları* adlı süreli yayının onuncu sayısında yayımlanmıştır. Alangu bu çalışmasında kendi arşivinde yer alan el yazması destan ve mânilerden parçalar yayımlamıştır. Bu ürünler 19. yüzyılda aralarında tulumbacı denilen itfaiyecilerin mühim bir rol oynadığı külhanbeylerinin kahvehanelerinde anlatılırdı. Bu bağlamda külhanbeyi ve tulumbacılar, 19. yüzyılın başına kadar âşık tarzını yaşatan yeniçerilerin geleneğini devam ettirmiştir. ‘Vorbemerkung’, Alangu tarafından Almanca olarak yazılmış çalışmanın ön açıklamasından bahsetmektedir. Bölümün ‘Önsöz’ kısmında sözlü edebiyat, âşık edebiyatı ve külhanbeyi tarzı edebiyat üzerine şimdiye kadar yapılan çalışmalardan bahsedilmiştir. ‘Burada Neşredilen Maniler’ bölümünde son bölümde yer alan maniler ve türleri üzerine açıklamalar yapılmıştır. ‘Destan ve Manilerin Dili’ bölümünde ise yayımlanan eserlerin dil ve şekil özellikleri üzerinde değerlendirmeler yer almaktadır. Bu bölümün son kısmı ise yazarın *Külhanbeyi / Tulumbacı* veya *Meydan Şairleri Edebiyatı* olarak adlandırdığı türün ürünleri arasında olan destan ve manilerden oluşmaktadır.

“Folklor Giriş” adlı dördüncü bölüm ‘Folklorun Mahiyeti’, ‘Folklorun Tarihçesi ve İntişarı’, ‘Folklorun Bugünkü Ehemmiyeti ve İlim Âlemindeki Mevkii’ ve ‘Türk Folkloru Hakkında Birkaç Söz’ olmak üzere dört alt başlıktan oluşmaktadır. İsmail Görkem bu bölümün müsvedde halindeki Osmanlı Türkçesi metinden aktarıldığını, eksik ve sorunlu olduğu

¹ Tahir Alangu’nun masal tezi hakkında detaylı bir inceleme için M. Akif Korkmaz (2020)’in “Alangu Problemi: Tahir Alangu’nun Türkiye Folkloru Külliyyatı ve Masal Tezine Dair” adlı çalışmasına bakılabilir.

bilinerek okunması gerektiğini bölümün girişinde belirtir. ‘Folklorun Mahiyeti’ adlı bölümde folklor ve folklor ilmi üzerine açıklamalarla birlikte yazarın folkloru teşkil eden iki benzer mevzu olarak adlandırdığı şifahi edebiyat ve ananelere müteallik etnografi kavramlarının açıklamasından oluşmaktadır. ‘Folklorun Tarihçesi ve İntişarı’ adlı bölümde dünyada folklorun ortaya çıkışı ve yayılması örneklerle oldukça geniş bir biçimde aktarılmıştır. ‘Folklorun Bugünkü Ehemmiyeti ve İlim Âlemindeki Mevkii’ adlı bölümde bir bilim olarak folklorun önemi ve değerinden bahsedilmiştir. ‘Türk Folkloru Hakkında Birkaç Söz’ adlı son alt başlıkta ise Alangu’nun Türk folkloru ve Türk folkloru çalışmalarına farklı noktalardan bakışını yansıtmaktadır.

“Türkiye Folkloru El Kitabı Notları” adlı beşinci bölüm bu külliyyatın en geniş bölümlerinden bir diğeri olarak karşımıza çıkar. Bu bölüm ‘Halk ve Halkbilgisi’, ‘Halk Hayatı ve Halk Kültürü’, ‘Bilim Olarak Halkbilgisi ve Folklor Hareketlerinin Türkiye’deki Geçmişi, Evrimi, Kaynakları, Çalışma Aşamaları, Elde Edilen Sonuçları’ adlı dört alt başlıktan ve bu dört ana başlıkta kendi içindeki alt başlıklardan oluşmaktadır. ‘Halk ve Halkbilgisi’ alt başlığında halk kelimesinin dil ve yazı alanında kullanışı, folklor ve halkbilgisi kavramları, halk ve halka bağlı olan şeyleri belirleyen nitelikler ile birlikte halkbilgisinin çalışma alanı, amaçları ve diğer bilim dalları ile olan ilişkileri ele alınmıştır. ‘Halk Hayatı ve Halk Kültürü’ adlı bölümde ise halk hayatının kitle hayatı karşısında durumu, gelenek kavramı ve geleneğin toplumsal ilerleme ile ilişkisi, cemaat hayatı ve bireysel hayatın özellikleri ve farklılıkları, halk kültürü ve bireysel kültürün birbirleriyle olan ilişkisi incelenmiştir. ‘Bilim Olarak Halkbilgisi’ adlı bölümde halkbilgisinin bir bilim dalı olarak işlevi ve yararlandığı diğer bilimler, bilimsel olarak halkbilgisinin çalışma metodu, halkbilgisinin tarihi gelişimi ve özellikleri ile birlikte İsviçre’deki folklor çalışmalarının özel şartları, görev ve amaçları hakkında incelemeler yapılmıştır. ‘Folklor Hareketlerinin Türkiye’deki Geçmişi, Evrimi, Kaynakları, Çalışma Aşamaları, Elde Edilen Sonuçlar’ adlı son bölümde içeriğinde folklor ürünleri bulunduran diğer kaynaklar üzerinde durulmuş, divan edebiyatı ve İslamiyet öncesi Türk edebiyatı ürünlerinin folklor malzemesi açısından zenginliği karşılaştırmalı bir şekilde verilmiştir. Tanzimat sonrası Türk edebiyatında halka yönelik, folklorun gelişimi Cumhuriyet’ten sonraki çalışmalar ve doğrudan halkbilgisine yönelme hareketlerinden bahsedilmiştir. Bu bölümde yer alan ‘Günümüz Türkiye’inde Folklor Kuramları ve Hareketleri’ ile ‘Servet-i Fünun ve Milli Edebiyat Akımı’ adlı alt başlıklar Alangu’nun mevcut notlarında bulunmadığı için bu külliyyatta yer almamıştır. Alangu bu başlıkları koymuş fakat devamını getirmemiş/getirememiştir. Bu bölümün son kısmında ‘ekler’ yer almaktadır.

Burada Alangu'nun folklorun çeşitli konularıyla alakalı birkaç tanesi *Türkiye Folkloru El Kitabı* (1983) adlı eserinde ve çeşitli süreli yayınlarda yayımlanmış daha küçük hacimli birkaç makalesine yer verilmiştir.

“Halk Mitolojisi” adlı altıncı bölüm ‘Sihir ve Mitolojide Yılan’, ‘Maykop Kurganı ve En Eski Harita’, ‘Etnografya Araştırmaları: Siberya’da Sürgün İsveç Zabitlerinin Araştırmaları’, ‘Anadolu Tanrıları (Halikarnas Balıkçısı)’, ‘Halk Bilgisi Üzerine: Metin And-Dionisos ve Anadolu Köylüsü; Ferruh Arsunar: Gaziantep Folkloru’ adlı beş alt başlıktan oluşmaktadır. Bu bölümde Alangu'nun çeşitli süreli yayınlarda (dergi, gazete vb.) yayımlanmış genel itibarıyla mitoloji üzerine yapılan çalışmaları yorumladığı yazılar yer almaktadır. Bu bölüm külliyyatın içinde yer alan bölümler içerisinde hacim ve kapsam olarak oldukça zayıf kalmıştır. Bu bağlamda Alangu'nun mitoloji üzerine çalışmaları eksik veya zayıftır yorumu getirilebilir.

“Halk Destanları” adlı yedinci bölüm ‘Şecere-i Terâkime’, ‘Bizans ve Türk Kahramanlık Eposlarının Çıkışı Üzerine’, ‘Ortazaman Anadolu Komşu Milletlerinin Eposlarında Kadın Kahramanlar’, ‘Dede Korkut Kitabının İkinci Yazma Nüshası Üzerine’, ‘Türk Masallarında Yunan Etkileri ve Dede Korkut Kitabı Üzerine’, ‘Dede Korkut (Dr. Muharrem Ergin)’ adlı altı alt bölümden oluşur. ‘Şecere-i Terâkime’ adlı alt bölüm Alangu'nun *I. Disiplin Travayı* olarak belirttiği çalışmasından alınmıştır. Alangu'nun Ahmet Caferoğlu danışmanlığında hazırladığı travayın konusu ise 1937 yılında Türk Dil Kurumu tarafından neşredilen Hive hanlarından Ebulgazi Bahadır'ın *Şecere-i Terâkime* adlı eserinin fonetik transkripsiyonu ve okunmaz hâlde bulunan kısımlarının tamiridir. Travay; çalışılan bir konu üzerinde ortaya koyulan eser demektir (s. 569). Alangu bu bölümde travay çalışması hakkında bilgiler vermiş, TDK tarafından yayımlanan çalışma hakkındaki eleştirilerini dile getirmiştir. ‘Bizans ve Türk Kahramanlık Eposlarının Çıkışı Üzerine’ adlı bölümde yazar Türk ve Bizans anlatılarında yer alan kahramanların nitel ve nicel kısa bir karşılaştırmasını yapmış, her iki kahraman tiplerinin ortaya çıkış sürecindeki benzerliklerin altını çizmiştir. ‘Ortazaman Anadolu Komşu Milletlerinin Eposlarında Kadın Kahramanlar’ adlı bölümde Ortazaman Anadolu’sunda birbirleriyle komşu milletlerin (Türk, Ermeni, Bizans) epizotlarında yer alan kadın /şövalye kahramanlar üzerinde mukayeseli bir şekilde durulmuştur. ‘Dede Korkut Kitabı’nın İkinci Yazma Nüshası Üzerine’ adlı bölümde Prof. Ettore Rossi tarafından Roma Üniversitesi Doğu Araştırmaları Mektebi ve onun dergisinde 159 numarada yayımlanan *Kitab-ı Dede Qourgut, Racconti epico-cavallereschi dei Turchi Oğuz Tradotti e anatati con “Facsimile” del Us. Vat. Turco 102. – Cella dei Vaticano:1952* adlı eserin Tahir Alangu tarafından Türkiye’de ilk defa tanıtımı yapılmaktadır. ‘Türk Masallarında Yunan Etkileri ve Dede Korkut Kitabı Üzerine’

adlı beşinci alt bölümde hikâyeci Orhan Hançerlioğlu'nun *Yenilik* adlı dergide yayımlanan *Türk Masallarında Yunan Etkileri* adlı araştırma yazısı ve *Oyun* adlı eserinde Alangu'nun dikkatini çeken “bizim masallarımızda Yunan etkilerinin bulunduğu” algısına karşılık ele aldığı bir eleştiri ve cevap yazısından ibarettir. Burada karşılaştırmaları olarak masal tiplerinin özellikle yakın coğrafyalar içinde benzer yaratma özellikleri taşıyabileceğinin altı çizilmiştir. Bu bölümün son alt başlığı olan ‘Dede Korkut’ adlı bölümde ise Muharrem Ergin tarafından hazırlanan ve TDK yayınları arasından çıkan (1952) *Dede Korkut Kitabı*'nın tanıtımı yapılmıştır.

“Halk Masalları” adlı sekizinci bölüm; on yedi alt başlıktan oluşmaktadır. ‘Masalların Menşei Hakkında Nazariyeler: Rüya ve Masal’ adlı bölümde masalların doğuşunda rüyaların kıymeti üzerinde durulmuştur. ‘Gilgameş Destanı’ ve ‘Asur Masalları’ adlı alt başlıkta ise dünyanın en eski kahramanlık destanı olan *Gilgameş Destanı* ve bu destanın masal araştırmaları açısından öneminden bahsedilmiştir. ‘Grimm Kardeşler (Birlikte Çalışmanın Ölmez Örnekleri)’ ve ‘Grimm Masalları’ adlı bölümlerde alman halkının hafızasında önemli bir yeri olan ve alman dilinin araştırmacısı olarak nitelendirdiği Jacob ve Wilhelm Grimm Kardeşlerin dil ve edebiyat çalışmalarından bahsedilmiş Grimm Kardeşlerin dünya edebiyatına ve folkloru bıraktığı en büyük mirası olan *Grimm Masalları* adlı 200 masaldan oluşan eser ve eserin yöntemi üzerinde durulmuştur. ‘Keloğlan Masalları, Keloğlan Masalları: Mitostan Kurtuluş-Gerçeğe Yöneliş’ adlı bölümlerde Türk halk masallarının içerisinde bir grup teşkil eden fakat doğu ve batı benzer örnekleri bulunan keloğlan tipi ve tipleri üzerinde kısaca durulmuş, o dönemde oldukça az olan Keloğlan masalları çalışmaları hakkında bir kaynakça verilmiş, keloğlan tipi ve masallarının Türk halk masallarındaki yerinden ve Keloğlan'ın ortak kültürdeki yansımalarından bahsedilmiştir. *Keloğlan Masalları* Tahir Alangu tarafından ilk kez 1967 yılında yayımlanmıştır. ‘Billûr Köşk Masalları İçin’ adlı bölümde Alangu tarafından yeniden düzenlenerek yayımlanan *Billûr Köşk Masalları* adlı çalışma ve Billûr Köşk Masallarının iptidai özellikleri hakkında bilgiler verilmiştir. Alangu'nun Billûr Köşk Masalları ilk kez Remzi Kitabevi tarafından 1961 yılında yayımlanmıştır. Her iki eserin güncel baskısı için bakınız.² ‘Karadeniz Masalları’, ‘Masal Bahçesi (En Güzel Dünya Masalları, çev.: Orhan Ş. Yüksel)’, ‘Binbir Gece Masalları (Halit Fahri Ozansoy)’, ‘Zeki Gülsoy'un Çeviri Masalları’, ‘Sanatın Kaynakları Açısından Masal ve Edebiyat Özel Sayısı Üzerine’ adlı bölümlerde o dönemde masal üzerine yayımlanan kitap ve çalışmalar üzerine Alangu'nun yorum ve görüşlerinden oluşan kısa yazılar yer almaktadır. ‘Necatigil'in

² Alangu, Tahir, *Keloğlan Masalları*, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul: 2020, Alangu, Tahir, *Billur Köşk Masalları*, Yapı Kredi Yayınları, İstanbul: 2020.

Şiirlerinde Masal Temleri ve Motifleri' adlı bölümde Alangu'nun "yeni şiirimizde masalla içli dışlı ilişki kurmuş bir şair olarak tanıdığım" diye tasvir ettiği Necatigil'in şiirlerinde şiir ve masal ilişkinin sanatına nasıl yansıdığı üzerinde yaptıkları bir sohbet yer almıştır. Bu konuşma diyalog düzeninde bir makale olarak tanımlanabilir. 'Aziz Nesin ve Halk Masalları' alt bölümünde Nesin'in 38 kitabına dağılmış olan mizah hikayeleri ve romanlarında yer yer "masal ve halk hikayeleri" temaları, motifleri, anlatım teknikleri, formüllü deyiş ve tekerlemelerini geniş ölçüde kullanmış, kendi hikâye anlatım dilinde, halk hikayeciliğinden geniş ölçüde yararlanmış olan Nesin'in *Memleketin Birinde* (1958) ve *Hoptirinam* adlı eserlerinde derlediği masallar üzerinde durulmuş ve Nesin'in hikâye anlatıcılığı yönünden bahsedilmiştir. Bu bölümün devamında Alangu'nun Aziz Nesin ile 13 Mart 1966 Pazar günü masalı nasıl, neden kullandığı üzerine yaptığı konuşmaya yer verilmiştir. 'Boratav'ın Kitapları' adlı bölüm halk edebiyatı bilgini olarak tanımladığı ve masallar üzerine birçok çalışması bulunan Pertev Naili Boratav'ın masal ve masal çalışmaları üzerine yayımlanan *Zaman Zaman İçinde, Türk Masalları ve Türk Masallarının Tipleri Kataloğu* adlı çalışmalarının Alangu tarafından yapılmış tanıtımlarından oluşmaktadır. Bu üç eseri masalları bilim adamları ve araştırmacıların yanı sıra sanatçıların da esinlenmesi için oldukça önemli bulan Alangu tanıtımların bazı bölümlerinde yer alan rasyonel yorumlarıyla masallar üzerinde olan merakını ve bilgisini bizlere göstermektedir. Bu bölümde yer alan 'Türk Masallarının Tipleri Kataloğu' adlı yazının son kısmında bu çalışmanın Türk folklorcuları, edebiyat araştırmacıları açısından önemini belirtirken bu çalışmanın dil ve içerik açısından eksikliklerini dikkatle belirtiyor. Bu yazının yayımlanmasından sonra geçen 55 yıla rağmen Boratav'dan kalan taslağın haricinde sadece Türk masallarından yola çıkarak geliştirilmiş bir kataloğun var olmayışı Türk folklor ve masal çalışmalarının durumu hakkında düşündürücü bir durumdur. Bu bölümün sonunda yer alan 'Tûtînâme- Eski Bir Masal Kitabı' adlı başlıkta *Tûtiname* veya *Papağan Kitabı* olarak bilinen masal koleksiyonundan bahsedilmiştir. Bu eser Türk masal tipleri araştırmalarında önemli bir kaynak olarak Boratav'ın çalışmalarında yer almıştır. 'Nâzım Hikmet'in Masalları' adlı alt başlıkta Hikmet'in o dönem henüz yayımlanmamış olan *Sevdalı Bulut* adlı masal kitabı üzerine değerlendirme ve incelemeler yer almıştır. Bu tanıtımı yaparken yazar Hikmet'in sanatçı kişiliği üzerinde de durmuştur. Masalların incelemesini yaparken Pertev Naili Boratav'ın derlemelerinden alınan on bir masalın kataloğa göre tipleri ve kaynakları verilmiştir. Nazım Hikmet'in masal dili ve motiflerini kullanarak yeniden yazdığı *Sevdalı Bulut* masalı Alangu'nun en güzel ve başarılı bulduğu masaldır. 'Eflatun Cem Güney'in Jübilesinde' adlı bölümde Tahir Alangu'nun masal yazarı Eflatun Cem Güney'in jübilesini kutlamak adına 29 Mayıs 1972 yılında Milli Eğitim mensupları tarafından

düzenlenen etkinlikte yaptığı konuşma yer almaktadır. Burada folklor çalışmalarının o günkü durumu ve gelecekte ne yapılması gerektiğine de değinen yazar Eflatun Cem Güney'in bir masal yazarı olarak taşıdığı değer ve önemden bahsetmektedir.

“Halk Tiyatrosu” adlı dokuzuncu bölüm; beş alt başlıktan oluşmaktadır. ‘Eminönü Halkevi’nde Karagöz Gecesi’ adlı alt başlık 31 Ocak 1941 tarihinde Eminönü Halkevi’nde düzenlenen Karagöz oyunu üzerine Alangu’nun yorumlarını içermektedir. ‘Karagöz Tetkikleri’nde Karagöz ortaoyunun İstanbul’da oluşumu ve gelişimi üzerinde durulmuş ve Karagöz Tetkikleri hakkında yapılan o dönemki yerli ve yabancı çalışmalardan bahsedilmiştir. ‘Kâtip Salih ve Karagöz’de İnkılâp Meselesi’nde Kâtip Salih tarafından kaleme alınan, kulisleri de aynı kişi tarafından imal edilen ve Alman Karl Süsseim tarafından tekrar düzenlenerek yayımlanan *İki Kıskaç Karı* adlı piyesin bir kritiği yapılmış o dönemde ortaoyunu-meddah-gölge oyunları üzerine yapılan çalışmalar üzerine bazı yorumlar getirilmiştir. Bu bölümde ayrıca Kâtip Salih’in tarzı ve sanatı hakkında da bilgiler vermiştir. ‘Karagöz: Kâtip Salih’ten İki Kıskaç Karı’ adlı bölüm bir önceki bölümün devamı şeklinde yayımlanmıştır. Bu bölümde yukarıda bahsedilen Kâtip Salih tarafından yazılan *İki Kıskaç Karı* adlı piyesin metnine yer verilmiştir. Bu metin *Yurd* dergisinin 5. ve 6. sayılarında yayımlanmıştır. ‘Gölge Tiyatrosundan Karagöz’e’ adlı son alt başlıkta Alangu’nun Türk Alman Kültür Derneği’nde verdiği aynı addaki bir konuşmadan kendisi tarafından özetlenen konuşma metni yer almaktadır. Bu konuşmada gölge oyunun Türk literatüründe yansıtıldığı gibi Doğu’dan veya İran yoluyla değil Hint ve Endonezya hac yoluyla Arap dünyasından geldiği tezi savunulmakta ve bizde aldığı şeklin özelliklerinden bahsedilmektedir.

“Folklor ve Halk Edebiyatı” adlı onuncu bölüm; on altı alt başlıktan oluşmaktadır. Bu bölümde dil ve folklor meseleleri, halk ve halk edebiyatı ürünleri hakkında *Türk Dili*, *Yurd*, *Ülkü*, *Yeni Türk* gibi dergilerde yayımlanan yazı ve çevirileri yer almaktadır. ‘İstanbul Şivesi-Türkiye Türkçesi’ adlı alt bölümde İstanbul şivesi ve Anadolu şivelerinin kaynaşmasından ortaya çıkacak birleşik bir Türkiye Türkçesi oluşumundan ve Türkiye Türkçesinin Yeni Lisan akımıyla birlikte gelişimi sürecinden bahsedilmektedir. ‘Rumeli Türkçesine Ait Atasözleri’nde Macar Türkolog Ignác Kúnos’un 1904 senesinde Tuna Tatarları arasında yaptığı seyahat esnasında özellikle Bulgaristan Türklerinden derlediği 274 atasözünün Alangu tarafından gerekli düzeltmeler eklenerek yayımlanmış hali yer almaktadır. Kúnos’un bu yayını 1906 senesinde Peşte’de çıkan bir Türkoloji mecmuasında harf sırasına göre dizilerek yayımlanmıştır. ‘Anadolu Türk İşlemeleri’ adlı alt bölüm Anadolu’da keten ve pamuklar üzerine yapılan işlemler üzerine Sepp Finger tarafından bir yıllık bir çalışma ve gözlemlerin

sonucu olarak kaleme alınmış *Anadolu Türk İşlemeleri* adlı makalenin Alangu tarafından Türkçeye çevrisinden oluşmaktadır. Bu makale ve içerisindeki görsellerin Türk ilim âlemindeki önemi çevirmenin notu kısmında belirtilmiştir. Bu noktada Alangu'nun Türkoloji alanında sadece yerli değil yabancı literatürü de sıkıca takip ederek, çeviri çalışmalarına verdiği önemi bir kez daha görmüş oluyoruz. 'Tetkik ve Kritikler: Anadolu Çocuk Oyunları Üzerine Bir Kitap' adlı bölümde Alangu, İstanbul Üniversitesinden hocası aynı zamanda danışmanı Ahmet Caferoğlu tarafından hazırlanmış olan *Anadolu Diyalektolojisi Üzerine Malzeme- II, Oyunlar, Tekerlemeler, Yanıltmaçlar, Oyun İstilahları* adlı eserin sistematik bir kritiğini yapmıştır. Özellikle usul bakımından eleştirilerini de dile getirdiği bu kritikte Alangu, hocası Caferoğlu'nun bu çalışmasını *Türk folklorunda emsaline tesadüf edilmeyen* ileri bir adım olarak nitelemektedir. Bu kritiğin yayımlandığı yıllarda Alangu'nun İstanbul Üniversitesinde öğrenciliği devam etmektedir. Bu yönüyle bakıldığında henüz lisans aşamasında olan bir öğrencinin hocasının çalışmasına sistematik bir kritik hazırlayarak eleştiri ve yorum getirebilmesi oldukça dikkat çekici ve nadir bir durumdur. Günümüz hoca öğrenci ilişkileri düşünüldüğünde birçok lisans öğrencisi hocalarının çalışmalarından habersiz mezun olurken lisansüstü çalışmalarına devam eden öğrencilerin de hocalarının çalışmalarına kutsal kitap anlayışıyla yaklaştıklarını üzüntüyle görüyoruz. 'Yozgat'ta Çiğdem Pilâvı' adlı bölümde Yozgat'ta Alangu tarafından bizzat gözlemlenen çiğdem toplama geleneğine dair bilgilerin yanı sıra Alangu'nun Yozgat Lisesi orta kısım öğrencileri arasında yaptığı resimli anketten yararlanarak hazırladığı çalışma yer almaktadır. Bu çalışmada şubat ayının son haftasında karlar eriyip, çiğdemler çıkmaya başlayınca her mahalleden birkaç çocuğun birlikte çiğdem toplamaya çıkması ve bu gelenekle birlikte ortaya çıkan bazı ritüellerle birlikte arka planda yer alan költler incelenmiş, bu geleneğin ortaya çıkardığı bir türküye yer verilmiştir. "Kozalak Şarkısı" adlı bölümde Türkoloji zümresi öğrencilerinden bir grubun 15 Şubat 1941 tarihinde Bursa Erkek Lisesinin mezuniyet töreninde dinledikleri mizahi bir halk türküsünün Ürgüplü türkücü Hüseyin Işık'tan dinlenerek kaydedilen metnine yer verilmiştir. Fakat İsmail Görkem notlarında bu türkünün başlığının kozalak değil "kostak" olması gerektiğini çünkü "kozalak yürümek" diye bir tabir olmadığını ayrıca bu türkü metninin Hüseyin Işık tarafından birkaç farklı türküden harmanlanarak oluşturulduğunu belirtmiştir. 'Yunus Emre ve Direnme Şiiri' adlı bölümde halka ve hayata bağlı temleri, ifade şekilleri, kaynağını halk müziğinden alan coşkun lirizminden yola çıkarak Yunus Emre ve eserlerinin halktan aldığı ürünlerle ölmezliğini sağladığını savunan bir inceleme yapılmıştır. 'Süleyman Çelebi ve 'Mevlût' Kitabı Üzerine' adlı bölümde Alangu tarafından yayına hazırlanan ve 1958 yılında Yeditepe Yayınları arasında çıkan *Vesiletü'n -Necât Mevlût: (Mevlid)* adlı eserin yazıldığı sıralarda

Anadolu'daki sosyal ve siyasi ortam, mevlût kelimesi, mevlût töreni ve eserin yazarı Süleyman Çelebi hayatı ve sanatı hakkında yazılar yer almaktadır. Ayrıca bölümün sonunda bu eserin ikinci baskısı için Alangu tarafından kaleme alınan bir ön söz yer almaktadır. 'Kırım Türklerinin Nasrettin Hocası: Özenbaşı Ahmet Akay' adlı bölümde Kırım Türklerinin, Anadolu Türklerinin Nasrettin Hocasına benzeyen meşhur bir fıkra kahramanı olan Özenbaşı Ahmet Akay'dan ve onun fıkralarından hareketle Nasreddin Hoca ile benzer yönlerinden bahsedilmektedir. Alangu, *Ahmet Akay Özenbaşı'nın Hikâyeleri* adını taşıyan (Mirer, Ahmet Ahai Ozenbaşkii, Pervaya Kniga, Skazok. Moskova 1940 S. X, 292) ve Kırım Türk diyalektinden derlenen hikâyelerin Rusça tercümelerinden oluşan çalışmadan hareketle bu yazıyı hazırlamıştır.

'Çingener Üzerine' Alangu'nun Türkiye ve dünyada Çingener üzerine yazılmış hikâyeleri bir araya getiren *Dünyadan ve Bizden Çingene Hikayeleri* adlı eserinde yer alan bir giriş bölümüdür. Bu giriş bölümünde çingenelik kavramı, gelişimi ve yayılımıyla birlikte çingenerin fiziki, ruhsal ve kültürel yönleri hakkında kısa bilgiler yer almaktadır. Alangu'nun bu eseri ise çingene hayatının, göçebeliğe, tabiata bağlı törelerinin çeşitli yönlerini belirten, onların Türkiye'de ve dünya üzerinde ne kadar çok yazarı etkilediğini, herkesçe küçümsenmekle birlikte ne ölçüde çevrelerini etkilediklerini göstermesi yönüyle dikkat çekicidir. '5. Halk Oyunları Bayramı (21-30 Temmuz 1961, Açık Hava Tiyatrosu)' adlı bölümde halk tiyatrosu ve halk tiyatrosunun karakteristik gelişi ve gelişmeleri üzerinde durulmuştur. 'Kütüphanecilik Meselesi' adlı bölümde Adnan Cahid Ötügen tarafından kaleme alınan ve *Ülkü* mecmuasında yayımlanan *Devlet Kütüphanesi Kurulurken* adlı yazıya bir cevap ve eleştiri tarzında kaleme alınmıştır. Bu eleştiride Alangu vakıf ve devlet kütüphanelerinin eksik yönleri üzerinde durmuştur. Türk Edebiyatının eleştirmen yüzü yazının sonunda bu konuyla alakadar kişilere bir halk şiirini yılbaşı hediyesi olarak takdim ederek eleştirilerindeki üslubunun ince yönlerini göstermektedir. 'Ankara Edebiyat Fakültesinde Folklor Arşivi' adlı bölümde *Ankara Üniversitesi Dil ve Tarih Coğrafya Fakültesi* dergisinde yer alan "Ankara Üniversitesinde folklor arşivinin kurulduğu" haberinin dönemin aydınları arasında beklenen heyecanı oluşturmadığını tepkiyle aktaran bir yazı yer alıyor. Alangu burada süreli yayınlarda bu haberin gerektiği kadar önemle aktarılmadığı ve bunun nedeninin basit kitap tanıtımlarına verilen önemin gereksiz olduğu olarak savunur. Devamında bir folklor arşivinin Türkiye'de bir ilk olsa bile Türk dünyası için bir ilk olmadığını belirterek *folklor arşivi* konusundaki hassasiyetini ve Türkiye'deki folklor çalışmalarına karşı tutumunu da aktarmıştır. 'Bir Ülkücü İnsan (Türk Folklor Araştırmaları

On Yaşında)’ adlı bölümde *Türk Folklor Araştırmaları* dergisinin onuncu yılına özel olarak Alangu’nun kaleme aldığı bir yazı yer almaktadır. Bu yazıda Alangu folklor araştırmalarının geçmişten bugüne gelmesinde önemli bir katkısı olan ve *Türk Folklor Araştırmaları* dergisinin imtiyaz sahibi İhsan Hınçer’den büyük bir kıvanç ile bahsetmektedir. ‘Mahmut Ragip Gazimihal (Türk Folklor Araştırmaları Özel Sayısı)’ adlı bölümde *Türk Folklor Araştırmaları* dergisinin 13 Ocak 1962 günü vefat eden müzik bilimi ve Türk müziği tarihi araştırmacısı Mahmut Ragip Gazimihal için yayımladığı anı özel sayısı (S.152, Mart 1962) hakkında bir yazı yer almaktadır. ‘Evliyâ Çelebi Seyahatnâmesi’nin Gerçekçi Edebiyatımız Açısından Değeri Nedir?’ adlı son alt başlıkta Evliyâ Çelebi’nin Seyahatnâmesi’nin gerçeklik yönleri üzerine bir inceleme yapılmıştır. Alangu’ya göre Evliyâ Çelebi, on cildin sayfaları arasında yer yer serpiştirerek, gerçekçi bir romancı çabası ile rasyonel bir dünya görüşüne bağlanarak bir büyük roman yapısı oluşturmuş ve bunu gizleyebilmiştir.

“Balkan Folkloru” adlı on birinci bölüm beş alt başlıktan oluşmaktadır. ‘Balkan Ulusları ve Halkları Halk Kültürü Ortaklığı’ adlı bölümde iki yıldan beri yapıldığını belirttiği *Balkan Festivali Sempozyumu* hakkında Alangu’nun yorum ve önerilerinden oluşan bir yazı yer almaktadır. ‘Folklordur Halkları Yakınlaştıran’ adlı bölümde Alangu’nun daha öncekilerine katıldığı belirtilen *Beşinci Ohri Balkan Festivali* hakkındaki düşünce ve önerilerine yer verilmiştir. Bu bölümde Alangu tarafından hazırlanmakta olduğu belirtilen *100 Yazar Eser* [=100 Ünlü Türk Eseri] çalışmadan da bahsedilmektedir. ‘Gezi İzlenimleri’ adlı bölümde 1970 yılının temmuz ayında Yugoslavya’nın Ohri şehrinden düzenlenen *Halk Oyunları ve Halk Dansları Festivali*’ne katılan ve bu etkinlikte jüri üyeliği yapan Tahir Alangu’nun hem o ülkeler üzerine düşüncelerini hem de folklor araştırmalarıyla ilgili çalışmalarını aktardığı bir söyleyişi yer almaktadır. Bu söyleşi 25 Ağustos 1970 tarihli *Yeni Gazete*’de yayımlanmıştır. Daha sonra Alangu’nun *Türkiye Folklor El Kitabı*’nda yer almıştır. ‘Arnavutluk Gezisi Folklor Notları’ adlı bölümde Tahir Alangu’nun 12-17 Temmuz 1971 tarihlerinde bulunduğu Arnavutluk’taki gezi notları yer almaktadır. ‘Balkan Ulusları ve Türkiye Arasında Karşılıklı ve Sürekli Folklor İlişkileri, Ortak Unsurlar, Göçmen Folkloru Sorunları Üzerine Bir Deneme’ adlı son alt başlıkta Alangu’nun *Göçmen Folkloru* olarak da belirttiği Türk halkbilimi çalışmalarında bölgeler arasında farklı değerlerin anlaşılması sorunu üzerinde durulmuştur. Alangu’ya göre 1877 yılından bu yana, Balkanlardan sürekli olarak göçmen alan iskân bölgelerinde ortaya çıkan en önemli halkbilimi sorunu, “durgunluktan dinamik karışımlara” nasıl geçildiğidir.

“Rapor – Söyleşi – Açık Oturum” adlı on ikinci bölüm beş alt başlıktan oluşmaktadır. ‘Unesco Milli Komisyonu Edebiyat İhtisas Komitesi Başkanlığına’ adlı alt başlıkta Unesco Milli Komisyonu Edebiyat İhtisas Komitesi tarafından Tahir Alangu ve Rauf Mutluay’a tetkik edilmek üzere verilen 1966 tarihinde Ankara’da Doç. Dr. Şükrü Elçin ve lise edebiyat öğretmeni Cahit Öztelli tarafından hazırlanmış olan *Türkiye Folkloru- Halk Edebiyatı Antolojisi* üzerindeki düşünce ve eleştirilerinin yer aldığı rapora yer verilmiştir. ‘Görüş: [Bir Folklor Söyleşisi]’ adlı ikinci alt başlıkta Tahir Alangu’nun Hüseyin Görür isimli kişi ile kendi evinde gerçekleştiği röportaja yer verilmiştir. Bu röportaj *Folklor* [Türk Folklor Kurumu Yayın Organı], C. II. S. 19-22 de yayımlanmıştır. ‘Açık Oturum: Ulusal Folklorumuz ve Folklor Eğitimi’ adlı üçüncü alt başlıkta *Robert Kolej Dördüncü Kültür Şenliği*’nde yapılan İhsan Hınçer, Ayhan Doğanç ve Tahir Alangu’nun katıldığı Sezer Güven’in yönettiği açık oturumun metnine yer verilmiştir. ‘Halkbilimi Üzerine Bir Açık Oturum’ adlı dördüncü bölüm İsmail Görkem tarafından bir önceki bölümde yer alan söyleşinin biraz farklı ancak daha kısa bir versiyonu olarak belirtilmiştir. ‘Halk Kültürü Konusunda’ adlı son alt başlıkta Galatasaray Lisesinde 22 Ocak 1972 günü düzenlenen *Halk Kültürünün Çağdaş Sanat Eserlerine Kaynaklık Etmesi* konulu açık oturumda yer alan söyleşilere yer verilmiştir. Açık oturuma Tahir Alangu (sanat ve edebiyat tarihçisi, folklorcu), Erkal Güngören (mimar) ve Ahmet Yürür (müzikolog, besteci) konuşmacı olarak katılmıştır. Açık oturum Mahir Şaul tarafından yönetilmiştir.

“Halkevleri Mecmuaları (Tenkit ve Tahlilleri)” adlı on üçüncü bölüm beş alt başlıktan oluşmaktadır. Bu bölümde Halkevleri mecmualarına Tahir Alangu’nun gözünde getirilen eleştiri ve yorumların yer aldığı tahliller yer almaktadır. Alangu bu bölümün girişinde yer alan notuyla *Halkevi* yayınlarının halka ulaşmakta zorluk çektiğini bu nedenle bu yayınlar hakkında bilgi sahibi olmaları için bu yazıları yayımlamayı hedeflediğini belirtmektedir. Bu bölümde yer alan tüm tahliller *Yeni Türk* dergisinde yayımlanmıştır. ‘Halkevleri Mecmuaları Tenkit ve Tahliller[i] [1]’ adlı alt başlıkta *Başpınar* (Gaziantep Halkevi Mecmuası), *Halkevi* (Eskişehir Halkevi Mecmuası), *Görüşler* (Adana Halkevi Mecmuası), *Gediz* (Manisa Halkevi Mecmuası), *İnanç* (Denizli Halkevi Mecmuası), *Kaynak* (Balıkesir Halkevi Mecmuası), *4 Eylül* (Sivas Halkevi Mecmuası), *Fikirler* (İzmir Halkevi Mecmuası), *Doğuş* (Kars Halkevi Mecmuası), *Karacadağ* (Diyarbakır Halkevi Dergisi), *Türk Akdeniz* (Antalya Halkevi Mecmuası), *Dıranaz* (Sinop Halkevi Mecmuası), *İçel* (Mersin Halkevi Mecmuası), *Ülkü* (Merkez Halkevi Dergisi), *Uludağ* (Bursa Halkevi Mecmuası), *Ün* (Isparta Halkevi Mecmuası) adında on altı adet halkevi mecmuasının yayın faaliyetleri ve folklor çalışmaları

hakkında Alangu'nun tahlil, yorum ve eleştirilerine yer verilmiştir. 'Halkevleri Mecmuaları Tenkit ve Tahliller[i] [2]' adlı alt başlıkta *Dıranaz* (Sinop Halkevi Mecmuası), *Halkevi* (Eskişehir Halkevi Mecmuası), *İnanç* (Denizli Halkevi Dergisi), *Uludağ* (Bursa Halkevi Dergisi) ve *Ülkü* (Halkevleri ve Halk Odaları Dergisi) dergilerinin 1941 yılının nisan, mayıs ve haziran ayları içerisinde çıkarmış oldukları sayılarının tahlilleri yer almaktadır. 'Halkevleri Mecmuaları Tenkit ve Tahliller[i] [3]' adlı alt başlıkta *Akpınar* (Niğde Halkevi Mecmuası), *Aksu* (Giresun ve çevresi Halkevlerinin Dergisi), *Başpınar* (Gaziantep Halkevi Mecmuası), *Bozok* (Yozgat Halkevi Dergisi), *Doğuş* (Kars Halkevi Dergisi), *Fikirler* (İzmir Halkevi Dergisi), *Gediz* (Manisa Halkevi Dergisi), *Halkevi* (Eskişehir Halkevi Dergisi), *İçel* (Mersin Halkevi Dergisi), *İnanç* (Denizli Halkevi Dergisi), *Karacadağ* (Diyarbakır Halkevi Dergisi), *Kaynak* (Balıkesir Halkevi Dergisi), *Küçük Menderes* (Tire Halkevi Dergisi), *19 Mayıs* (Samsun Halkevi Dergisi), *Uludağ* (Bursa Halkevi Dergisi) ve *Ülkü* (Halkevleri ve Halk Odaları Dergisi) dergilerinin mart, nisan, mayıs, haziran ve temmuz ayları aralığında çıkardığı sayılarının tahlil ve yorumları yer almaktadır. 'Halkevleri Mecmuaları Tenkit ve Tahliller[i] [4]' adlı alt başlıkta *Aksu* (Giresun ve çevresi Halkevlerinin Dergisi), *Burdur* (Halkevi Dergisi), *Çorumlu* (Çorum Halkevi Mecmuası), *Fikirler* (İzmir Halkevi Dergisi), 4 Eylül (Sivas Halkevi Dergisi), *Duygular* (Bolu Halkevi Mecmuası Dergisi), *Gediz* (Manisa Halkevi Dergisi), *İnanç* (Denizli Halkevi Dergisi), *Karacadağ* (Diyarbakır Halkevi Dergisi), *19 Mayıs* (Samsun Halkevi Dergisi), *Türk Akdeniz* (Antalya Halkevi Mecmuası), ve *Ülkü* (Halkevleri ve Halk Odaları Dergisi) dergilerinin mayıs, haziran, temmuz ve ağustos ayları aralığında çıkardığı sayılarının tahlil ve yorumları yer almaktadır. 'Halkevleri Mecmuaları Tenkit ve Tahliller[i] [5]' adlı son alt başlıkta *Başpınar* (Gaziantep Halkevi Mecmuası), *Dıranaz* (Sinop Halkevi Aylık Mecmua), *4 Eylül* (Sivas Halkevi Dergisi), *Fikirler* (İzmir Halkevi Dergisi), *Karacadağ* (Diyarbakır Halkevi Dergisi), *Burdur* (Halkevi Dergisi) ve *Çorumlu* (Halkevi Dergisi) dergilerinin temmuz ve eylül ayları aralığında çıkardığı sayılarının tahlil ve analizleri yer almaktadır.

On dördüncü bölüm olan "dizin" külliyyatın son bölümüdür. Bu bölüm edebiyat ve folklor araştırmacılarının eserden daha hızlı ve verimli bir şekilde yararlanmalarını hedefleyen özel adlar dizininin oluşmaktadır.

Sonuç olarak; Tahir Alangu'nun kısa yaşamı boyunca edebiyat, folklor ve kültür alanında hazırladığı teori ve saha çalışmalarını bir araya getiren bu külliyyat, kültür ve folklor bilimi sahasında dönemin bilimsel üslûbuna getirdiği yenilik ve eleştirileri barındırması, alışlagelmiş halkiyat çalışmalarından farklı olarak gündelik hayatın değerlerine yönelmesi

açısından oldukça önemli bir eserdir. Folklor sadece yazılı metin ve eserler değil, halk yaşamının tüm boyutlarını kapsamaktadır. Fakat halkbilimi kavramının ortaya çıktığı ilk günden itibaren süregelen kavram ve kuram tartışmaları edebiyat, folklor ve kültür ilişkisini açıklama konusunda anlamsız bir çatışma içerisindedir. Bu eser Türkiye folklor sahasında hâlâ etkisi görülen bu tartışmalar içerisinde halk hayatı ve yaşantısını da folklorun konusu içerisinde görmesi, halka ait tüm yapıp etmeler, sorunlar, istekler ve etkinliklerin Türk folkloru araştırmaları içerisinde yer alması gerektiği tezini bütünsel anlamda karşımıza çıkaran boyuttur. Zira külliyat içerisinde yer alan çalışma alan ve başlıkları sadece metin merkezli ürünleri değil, gündelik hayat içerisinde birleştirici ve aktarıcı işlevini yerine getiren halkbilimi ürünlerini de içermektedir. Ayrıca Tahir Alangu'nun külliyat içerisinde yer alan çalışma ve yazılarında farklı dillerde etkin kaynakları çoğu zaman kendisi çevirerek kullanması, sosyal ve beşeri bilimlerin edebiyat, kültür ve folklor dışında diğer kollarından yararlanması, sade ve kuramsal bir üslûp kullanarak metinleri yazıya aktarması bununla birlikte dönemin edebiyat, kültür, folklor, tarih araştırmalarına hâkim bir arka planla eleştirel ve katkıcı yönünü göstermesi, örnek bir akademik porte çizmesi yönüyle oldukça önemlidir.

Yaşadığı dönem içerisindeki akademik, sosyal, kültürel ve edebi faaliyetler hakkında hazırladığı raporlar, katıldığı söyleşi ve oturumlar, dönemin aydınları ile birlikte yaptığı röportajlar, folklor sahasında Türkiye ve dışında gözlemci ve katılımcı olarak yer aldığı etkinlikler ile birlikte çeviri ve derleme faaliyetleri konusundaki çalışmaları Alangu'nun entelektüel bir bilim adamı olduğunu göstermesi açısından yeterlidir. Öğrencilik döneminde hazırladığı ödevler ve “masal tezi” ile birlikte genç bir lisans öğrencisi kimliğiyle akademik başarılarını ispatlamıştır. Onun hazırladığı masal tezinde dikkat çektiği, eksik gördüğü ve tamamlamayı hedeflediği çalışmalar 2021 yılı itibarıyla hâlâ tam olarak hayata geçirilmemiştir. Türk masalları üzerine kendimize ait bir tasnifleme yöntemi hali hazırda çeşitli yöntemlerin uyarlanması haricinde yoktur. Tüm bunlarla birlikte yaşadığı dönem içerisinde öğrencilik yıllarından itibaren aktif olarak getirdiği akademik ve alan eleştirileri sanırım günümüzde Tahir Alangu isminin bu kadar geri planda kalmasının en büyük nedeni olmuştur.

Bu noktada Tahir Alangu'nun çalışmalarının ve fikirlerinin önemini kavrayan, ona sahip çıkan ve koruyan, tekrar gündeme gelmesi adına destekler veren ailesine, büyük bir emekle, hak ettiği titizlikle bir araya getiren, halkbilimi sahasına kaynaklık etmesini kolaylaştıracak şekilde tasnifleyen, gerekli düzeltmeleri yapan Prof. Dr. İsmail Görkem'e ve bu külliyatın meydana çıkmasında emeği olan herkese teşekkür ederiz. Bu eser okuyucuya, yalnızca

bilgisel bir kaynak olarak değil, eleştirel ve entelektüel bakış açısı getirmesi yönüyle de katkı sağlayacaktır.